

Jaunesniųjų skautų vadovo knyga

Knyga pritaikyta sausumos skautams

Knygą parengė Vilniaus krašto Kernavės tunto Jorės vyr. skaučių draugovės kandidatė

Greta Liubkevičiūtė

2020m.

TURINYS

▪ Įvadas	3 psl.
▪ Jaunesnieji skautai	4 – 9 psl.
▪ Lietuvos skautijos jaunimo programos gairės	10 – 14 psl.
▪ Sveigų planavimas	15 – 20 psl.
▪ Saugi aplinka	21 – 23 psl.
▪ Skautų istorija	24 – 26 psl.
▪ Stovyklautojo žinovas	27 – 29 psl.
▪ Žygiai	30 – 31 psl.
▪ Priedai	32 – 41 psl.
▪ Naudota literatūra	42 psl.

ĮVADAS

Mielas skaitytojai,

Esu jaunesniųjų skaučių vadovė jau keletą metų. Šį kelią pradėjau 2017 metais ir vis dar tobulėju ir nenustoju domėtis šia amžiaus grupe. Daug stebėjau, daug mokiausi ką galima veikti su mažosiomis mergaitėmis ir dažna problema būdavo ta, kad svarbiausios informacijos niekur nerasdavau vienoje vietoje. Todėl ši knyga skirta būtent šio amžiaus esamiems ir būsimiems vadovams, kad galėtumėte viską turėti po ranka visur ir visada, kada tik reikia. Tai pagalba vadovams nepamiršti net pačių mažiausių detalių, kurios ne visada atrodo pačios svarbiausios. Prisiminkite, kad net kiekviena maža ir didelė detalė yra dalis vaikų ugdymo proceso ir tobulėjimo.

Linkiu skaitant šią studiją tobulinti bei gilinti savo žinias, gerinti pasaulį skautiškuoju metodu ir nepamiršti vadovo vaidmens visų skautų gyvenime. Vadovas turi būti pavyzdys vaikams. Visuomet reikia pradėti nuo pačios savęs – nuo savo baimių bei stiprybių – ir rimtai žiūrėti į mažųjų žmonių ugdymo programą. Programos kokybė priklauso tik nuo tavęs. Tad jei esi atsakingas ir siekiantis būti autoritetingu vadovu, siek tik geriausių rezultatų.

Tapus vilkių vadove mano tikslas buvo išmokti bendrauti ir suprasti vaikus. Išmokau ne tik suprasti mergaites, bet ir pati tapau jų būrio dalimi. Visos pačios nutrūktgalviškiausios akimirkos man primena vaikystę ir tai man suteikia jėgų būti vilkių vadove. Nes viskas susideda iš mažų dalykų, kurie vėliau pavirsta dideliais prisiminimais ir patirtimis. Esu laiminga, kad turiu tokią galimybę būti svarbi ir reikalinga vilkių skautiškame gyvenime. Ateityje kitiems vilkų bei vilkių vadovams linkiu nepamiršti būti vaikais kartu su jais.

Sesė Greta

JAUNESNIEJI SKAUTAI

Akimirkos iš 2020m. kovo 11d. minėjimo šventės, nuotraukos autorė Martyna Milieškaitė

Jaunesnieji skautai yra pati jauniausia skautų grupė. Ją sudaro vaikai nuo 6 iki 10 metų. Jaunesniųjų skautų programa paremta pagal Rudyard Kipling knygą „Džiunglių knyga“. Todėl ir vadovų pavadinimai yra neįprasti. Norėdami prisijaukinti šiuos vardus sueigos metu supažindinkite ar parodykite „The Jungle Book“ animacinį filmą, tokiu būdu padėsite vaikams įsijausti į savo, kaip vilko, vaidmenį.

VILKŲ GAUJA IR GENTYS

Vilkų gaują sudaro Akela, Rakša ir viena ar kelios vilkų gentys. Kadangi jaunesnieji skautai neturi skilčių, tai skiltis pakeičia gentys. Kiekvienoje gentyje yra nuo 5 iki 7 vilkų. Gentis turi savo pavadinimą ir šūkį. Vyriausieji genties nariai visada turi padėti jaunesniems arba naujiems vilkų amžiaus grupės nariams.

Akela ir Rakša

Akela – draugininkas.

Rakša – draugininko pavaduotojas.

Akela ir Rakša atlieka keletą svarbių vaidmenų vilkų gaujos gyvenime:

- Vadovo vaidmuo
- Auklėtojo vaidmuo
- Tarpininko vaidmuo

Vadovo vaidmuo

Vesti veiklas per skautiškąjį metodą, įgalinti vaikus vykdyti programą ir puoselėti skautiškas vertybes. Narystės administravimas, atsakomybė surinkti iš vaikų narystės sutartis ir įvairius mokesčius. Atsakomybė kritinėse situacijose užtikrinti saugumą ir gebėti spręsti atsiradusias problemas.

Auklėtojo vaidmuo

Kurti asmeninį santykį su kiekvienu vilku, žinoti jo stiprybes bei silpnybes, sveikatą, fizinį aktyvumą ir kitus poreikius. Klausimų kėlimas, bet ne jų atsakymas vilkams, kad jie galėtų patys rasti atsakymus planuodami veiklas, nuotykius ir sezonus pagal naująją programą bei apžvelgdami ją aptarimo metu.

Tarpininko vaidmuo

Svarbu palaikyti ryšį su tėveliais, nes jie geriausiai pažįsta savo vaiką, todėl laiškų siuntimas ar tėvelių susirinkimai turėtų būti įtraukti. Būtinai užtikrintai puoselėjamas vilkų santykis gaujoje, norint išvengti patyčių ar kitokių nesutarimų. Geros atmosferos palaikymas sukuria tvirtą ryšį tarp gaujos narių ir vadovų, todėl svarbu žinoti saugios aplinkos kūrimo taktikas.

Kiekvienam vilkų gaujos Akelai ir Rakšai reikia žinoti vilkų įžodį, priesakus bei šūkj. Kaip patiems vaikams tai įsiminti bei suprasti? Visų pirma tai reikia skirti laiko sueigų metu ir paaiškinti kokias atsakomybes turi kiekvienas vilkas vykdyti. Paversti tai žaidimo forma, susieti su jau pažįstama buitimi. Vilkams jau yra artima gyvenamoji aplinka ir tėvų sukurtos taisyklės. Siedami jas su įžodžio tekstu bei priesakais, įprasminame gilesnę mintį per pažįstamą aplinką ir sukuriame naują žodžių prasmę.

Būtinai paruošti būsimą jaunesnįjį skautą įžodžiui. Pratinkime jau nuo mažų dienų tai vertinti ir priminti šio įvykio prasmę.

Keli patarimai kaip paruošti būsimąjį jaunesnįjį skautą įžodžiui:

1. Pasiruošimas – skirkit sueigą, kurioje kalbėsite tik apie įžodį.

2. Klausimai – paruoškite jums rūpimus klausimus vilkams. Pavyzdžiui: paklauskite ar žino saliuoto reikšmę ir ar žino, kaip ir kada reikia tvarkingai saliuotuoti, kam reikalingas kaklaraištis, kokių kaklaraiščių yra matęs, ar yra matęs kitų sesių ir brolių įžodį, jei taip tai kokius jausmus kėlė, jei ne, tai kaip įsivaizduoja savo įžodžio eigą ir t.t.
3. Priesakai – kartu prisiminkite ir pasikartokite priesakus. Įsitinkite, ar visi vilkai juos žino. Pakalbėkite apie jų svarbą skautybėje.
4. Įžodis – išmokykite įžodžio tekstą (galbūt prisimins įžodžio metu).
5. Tvarka – pakalbėkite apie tvarkingą rikiuotę ir kaip reikia elgtis vykstant įžodžiui. Pasimokykite rikiuotės pagrindų ir sueigos metu suvaidinkite/surepetuokite pačią rikiuotės eigą.
6. Šventė – po įžodžio raginkite vaikus džiaugtis vienas kito pasiekimais!

Iš mano asmeninės patirties:

Paruošimas įžodžiui gali tapti tikru iššūkiu. Aš pradėjau nuo paprasčiausios sueigos apie įžodį. Išsiaiškinau kiek kiekviena asmeniškai žino iš savo perspektyvos, vilkės jau davusios jaunesniųjų skautų įžodį pasidalino savo patirtimi, taip pat pridėjau žinių ir iš savo pusės.

Vėliau nagrinėjome patį įžodžio tekstą. Aiškinomės ką kiekvienai reiškia mylėti Dievą, mylėti tėvynę. Šias temas pasirinkau nagrinėti diskusijos būdu, bet galima panaudoti ir piešimo priemones savo jausmams išreikšti, svarbu proceso pabaigoje aptarti ką kiekvienas piešinys reiškia.

Priesakus mergaitės išmoko ne iškart, bet geriausiai pavyko įsiminti šifruojant juos iš morzės abėcėlės. Todėl siūlau pamėginti pateikti rimtus dalykus žaidimo forma. Jau iš ankstesnių vilkių vadovių tapusi tradicija yra kiekvieną sueigą pradėti nuo gerųjų darbelių aptarimo, tad be jų – niekaip. Aptarinėjant geruosius darbelius svarbu paminėti ir kartu padiskutuoti kaip gi atskirti kur yra gerasis darbelis, o kur yra pareiga. Puikus pavyzdys: pagalba draugui nelaimėje; namų darbų atlikimas. Kuris gi iš šitų darbelių yra gerasis? Tokie palyginimai sukuria vaikams didesnę nuovoką apie gerųjų darbelių svarbą.

Po įžodžio teksto aptarimo kalbėjome apie kaklaraiščių ir saliuotų svarbą bei reikšmę. Ir visą tai galimą atlikti per vieną sueigą, o per kitas tik pritaikyti savo jau turimas žinias ir prisiminti.

Įžodis

"Aš pasižadu stengtis mylėti Dievą, Tėvynę, vykdyti jaunesniųjų skautų priesakus ir kasdien padaryti gerą darbėlį".

Priesakai:

1. Vilkas visada stengiasi būti geras.
2. Vilkas klauso vyresniųjų.
3. Vilkas galvoja pirmiau apie kitus, o tik vėliau apie save.

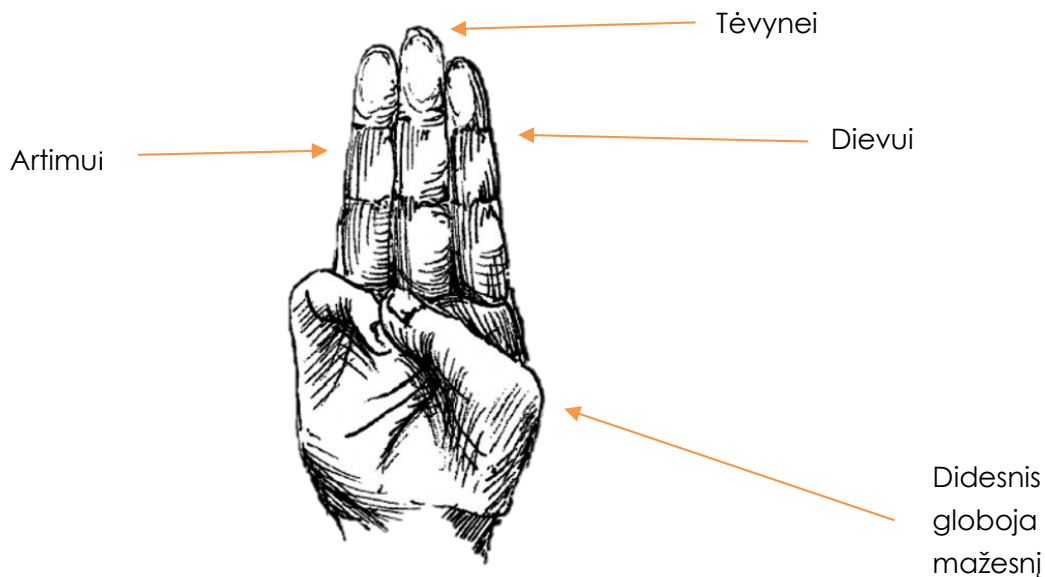
Šūkis :

„Dievui, Tėvynei!”

Pošūkis:

„Būk geras! – Stengiuosi!”

Saliutas – jaunesnieji skautai saliotuoja rodydami du pirštus, nes pasižada stengtis mylėti Dievą ir tėvynę.

Lietuvos skautijos jaunimo programa

„Mokymosi galimybės sukurtos jaunimui ugdyti taikant skautiškąjį metodą.“

Kas?

Kam?

Kaip?

Kas? Mokymosi galimybės

Mokymosi galimybės – planuotos ir netikėtos akimirkos, leidžiančios įgyti ugdomosios patirties, kuri praplėstų požiūrį ar gilintų įgudžius. Pagrindinis suaugusiųjų tikslas yra ne organizuoti ar vykdyti veiklas, o padėti vaikams kurti ir išnaudoti mokymosi galimybes. Visi žmonės įgyja patirtis skirtingu metu – priklausomai nuo poreikių ir sugebėjimų, todėl mūsų siekis turėtų būti sukurti kuo įvairesnių mokymosi galimybių vaikams ugdyti.

Kam? Jaunimui ugdyti

Skautų judėjimo tikslas turi dvi aiškias dalis:

Skautai – asmenybės, visiškai įgyvendinusios savo potencialą. Siekiama visapusės **būdo**, **proto**, **kūno**, **bendrumo**, **jausmų** ir **dvasios** raidos. Tobulėjimo sritis primena sakinio „**B.P. kelia būdinčio jaunimo dvasią**“ žodžių pirmosios raidės.

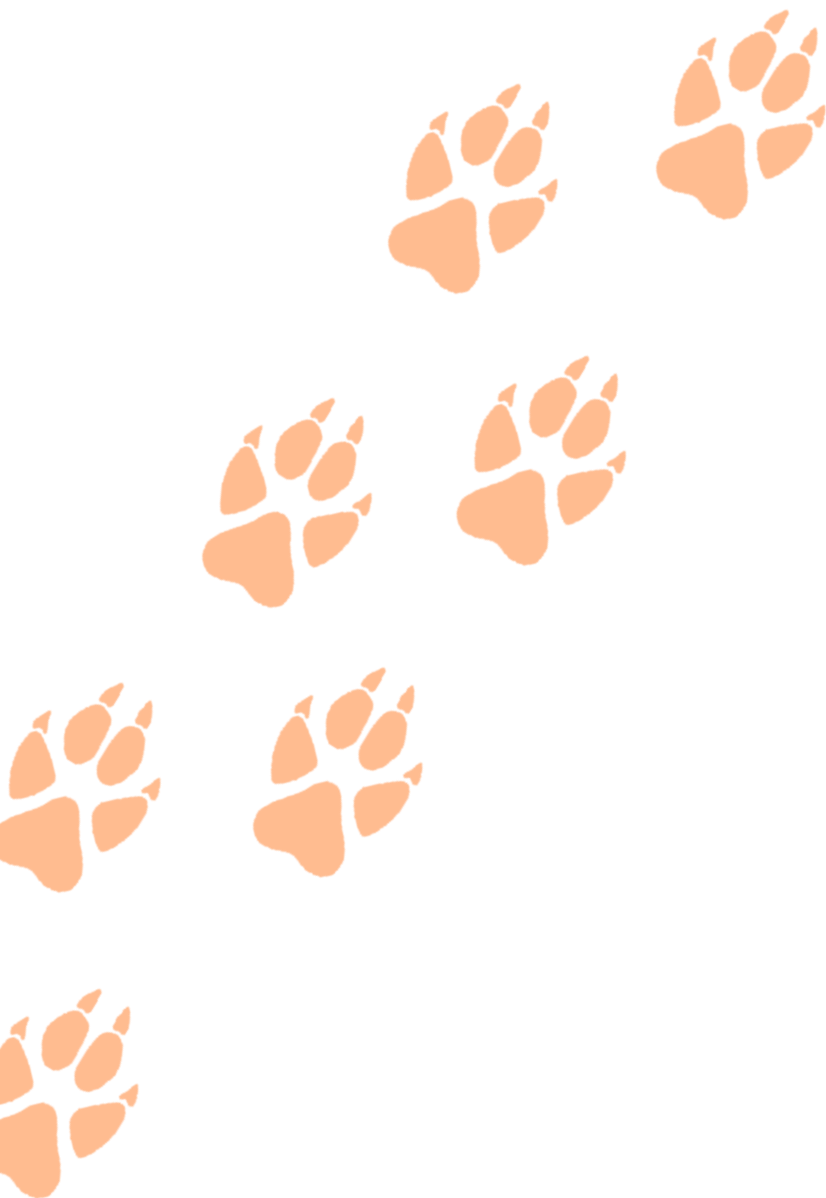
Skautai – atsakingi piliečiai. Siekiama aktyvaus veikimo bendruomenėse – vietinėje, nacionalinėje ir tarptautinėje. Skautai – savarankiški, supratingi, nuoseklūs ir atviri bendruomenių nariai.

Kaip? Skautiškuoju metodu

Skautiškasis metodas – esminis įrankis skautų judėjimo edukaciniam tikslui pasiekti. Tai yra progresyvi saviugdodos sistema, kurią sudaro aštuoni vienodai svarbūs, vienas kitą pildantys elementai:

- Įžodis ir priesakai – tai vertybinis pamatas, kuriuo remiasi kiekvienas skautas prieš tai savo noru įsipareigodamas.
- Asmeninis tobulėjimas – nuolatinis žvilgsnis į individą, tikslas sustiprinti kiekvieno silpnybes ir išnaudoti stiprybes, išeiti iš komforto zonos.
- Suaugusiųjų parama – suaugusieji palaiko jaunus žmonės asmeninio tobulėjimo kelyje, padeda išgyventi įvairius sunkumus bei patirtis, rodo pavyzdį ir kelia klausimus.

- Gamta – R. Baden-Powellio žodžiai: „Tiems, kurie mato ir girdi, miškas yra laboratorija, klubas ir šventykla viename“. Gamtoje atsiveria daugybe galimybių tobulėti ir džiaugtis gyvenimu.
- Mokymasis veikiant – sueigų (užsiėmimų) metu kuriamos galybės patiems viską išbandyti ir pajusti, tokiu principu ugdomi asmeniniai įgūdžiai, patyrimai.
- Skilčių sistema – išmokstama tarpusavyje bendradarbiauti ir priimti sprendimus – mokytis vienas iš kito ir kartu tobulėti bei siekti bendrų tikslų.
- Simbolinė struktūra – įvairiais simboliais lavinama vaizduotė, kūrybiškumas, išradingumas, raginama tobulėti, nurodomos esminės vertybės.
- Veikla bendruomenėse – vertinamas santykis savo vietinėje bendruomenėje, dalyvaujama valstybinėse šventėse, minėjimuose, nuolatos domimės pasaulio įvairove – valstybėmis, kultūra, žmonėmis, pasiekimais.

Lietuvos skautijos jaunimo programos gairės

2020m. rudens uždarymo žygis, nuotrauka iš asmeninio archyvo

Šias jaunimo programos gaires apžvelgsime tik iš jaunesniųjų skautų pusės, norėdami plačiau jas panagrinėti:

<https://mano.skautai.lt/uploads/media/2312/ls-jaunimo-programa-gaires-vadovui.pdf> .

Veikla bendruomenėse

Skautai veikia keturiuose skirtinguose bendruomenių lygmenyse:

- Asmeninis – skautai gilinasi į save, savo šeimą, pačius artimiausius žmones.
- Vietinis – draugaujama su įvairių profesijų atstovais, vaikų ar senelių namais, mokykla. Įsitraukiama į vietines iniciatyvas.
- Šalies – skautai dėmesį skiria Lietuvai, jos istorijai, visiems jos žmonėms. Dalyvaujama šventėse, minėjimuose.
- Pasaulio – domimasi pasaulio įvairovę – valstybėmis, kultūra, žmonėmis, pasiekimais. Bendraujama su pasaulio skautais.

Stovyklavimo įgūdžiai (plačiau apie tai rašoma skyriuje „stovyklautojo žinovas“ 27 psl.)

Nuolat stipriname įgūdžius stovyklaudami, leisdami į žygius ar praktiškai besiruošdami skautų būkle, pavyzdžiui:

- ✓ Kaip susikrauti kuprinę, kad būtų patogų nešti?
- ✓ Ką daryti, jei susižeidė draugas?
- ✓ Kada reikėtų naudoti peilį, pjūklą, kirvį?
- ✓ Kaip gamtoje paruošti maisto sau ir savo draugui?
- ✓ Pasiklydau! Kaip nepasimesti?

Ketvirčiai

Veikla bendruomenėse ir stovyklavimo įgūdžių stiprinimas planuojamas, vykdomas ir apžvelgiamas ketvirčiais – trijų mėnesių laikotarpiais.

- Planavimas – skautai su vadovų pagalba sėkmingai svarsto įvairiausias veiklas, renginius, skautiškus įgūdžius prasidedančiam ketvirčiui. Pasidalinama atsakomybėmis.
- Veikla – vykdomos planuotos veiklos kuriant kuo daugiau mokymosi galimybių visiems vieneto nariams.
- Apžvalga – ketvirčio pabaigoje, šventinėje sėkmingoje dalinamasi stipriausiais įspūdžiais. Pastebimas asmeninis progresas.

Simbolika

Dauguma terminų jaunesniųjų skautų (vilko) amžiaus grupėje turi simbolinius pavadinimus, kurie užtikrina programos simbolinį vientisumą.

-Vilko gauja ir gentis – draugovė ir skiltis.

-Akela ir Rakša – draugininkas ir draugininko pavaduotojas.

-Nuotykių – vilko sugalvotos veiklos.

-Sezonai – metų ketvirčiai ir simbolinės temos, padedančios sugalvoti nuotykius.

-Vėjų kryptys – susijusių sezonų grupės.

-Vėjo stiprumas – veiklos bendruomenėse lygmenys.

Vėjų kryptys ir sezonai

Džiunglių vėjas – atneša su „Džiunglių knyga“ susijusius sezonus, jų metu daug vaidinsime, žaisime ir išmoksime.

- Balų sezonas. Draugiškumas ir smagumynai lauks kiekviename nuotykyje.
- Bagiros sezonas. Rūpestis ir meilė kitiems atsikleis kiekviename vilke.

- Šarchano sezonas. Pavojai ir išbandymai patikrins mūsų vilkų gaują.

Sausumos vėjas – atneša tikrus sausumos skautų sezonus, jų metu daug pavargšime, pasiruošime ir įveiksime.

- Žygių sezonas. Ištvėrmė ir darna itin svarbi vilkams besileidžiant į žygius.
- Miškų sezonas. Budrumas ir gamta supa vilkus geriau pažįstant miškus.
- Stovyklų sezonas. Pasirengimas ir linksmybės laukia gausiai susirinkusių į vieną ilgą išbandymą.

Stichijų vėjas – Atneša labai skirtingas, bet svarbias pasaulio dalis, jų metu daug nustebinsime, atrasime ir išbandysime.

- Ugnies sezonas. Galios valdymas ir atsakomybė neatsiejami vilkams bandant prisijaukinti ugnį.
- Vandens sezonas. Gyvybė ir kaita kuriama vandens galios ves į nepakartojamus nuotykius.
- Dangaus sezonas. Susikaupimas ir pasitikėjimas reikalingi norint perprasti dangaus stichiją.

Vidinis vėjas – atneša sezonus tiesiai į kiekvieno vilko vidų, jų metu daug stengsimės pažinti save, tobulėsime ir patirsime.

- Jėgos sezonas. Stiprybė ir tvirtumas sulauks visos gaujos dėmesio.
- Tikslumo sezonas. Koncentracija ir kruopštumas sutelks visus nuotykių metu.
- Ištvėrmės sezonas. Pakantumas ir viltis sustiprės kiekvieno kūne ir širdyje.

Laisvės vėjas – atneša neribotų galimybių sezonus, jų metu daug kursime, gaminsime ir atrasime.

- Menų sezonas. Išraiška ir laisvė atvers vilkų gaują atrandant save ir kitus.
- Rankdarbių sezonas. Kontrolė ir kūryba leis džiaugtis mūsų darbeliais kiekviename nuotykyje.
- Technologijų sezonas. Išmintis ir darbas išvien padės vilkams patirti tikrą eksperimentų magiją.

Vėjo stiprumai

Tyka (asmeninis) – kiekvienas vilkas patiria asmeniškai. Gilinamės į save, savo šeimą, pačius artimiausius žmones.

Audra (vietinis) – sujudina gretimus medžius. Draugaujame su įvairių profesijų atstovais, vaikų ir senelių namais, mokykla.

Šturmas (šalies) – aprėpia visas džiungles. Dėmesį skiriame šaliai, jos istorijai, visiems jos žmonėms.

Vėtra (pasaulio) – siaučia visoje žemėje. Domimės pasaulio įvairove – valstybėmis, kultūra, žmonėmis, pasiekimais.

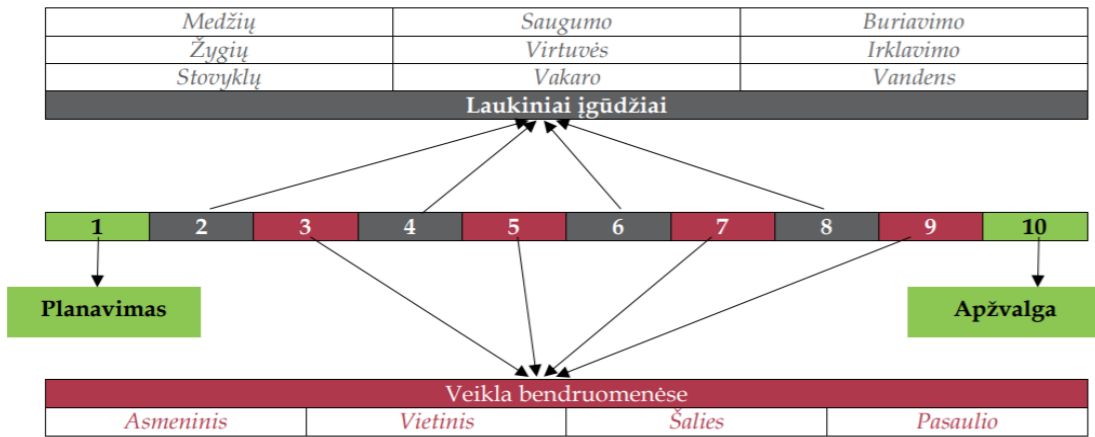
Metų struktūra

Kiekvienus jaunesniųjų skautų metus sudaro keturi vėjų atpūsti sezonai, sutampantys su metų laikais. Su vadovų pagalba jaunesnieji skautai organizuoja sezono planavimą, nuotykius ir apžvalgą.

Ketvirčio ciklas – (planavimas – veikla – apžvalga) Veikla bendruomenėse ir laukinių įgūdžių stiprinimas planuojamas, vykdomas ir apžvelgiamas ketvirčiais – trijų mėnesių laikotarpiais. Ketvirčio ciklas visada prasideda planavimo, o baigiasi – apžvalgos sueiga. Tarp jų vyksta veiklos:

- Planavimas – skautai su vadovų pagalba sueigoje svarsto įvairiausias veiklas, renginius, skautiškus įgūdžius prasidedančiam ketvirčiui. Pasidalinama atsakomybėmis.
- Veikla – vykdomos planuotos veiklos, kuriant kuo daugiau mokymosi galimybių visiems vieneto nariams.
- Apžvalga – ketvirčio pabaigoje, šventinėje sueigoje dalinamasi stipriausiais įspūdžiais. Pastebimas asmeninis progresas „B. P. kelia budinčio jaunimo dvasią“ srityse.

Jeigu skautiškos veiklos vyksta kas savaitę, per vieną ketvirtį jų gali įvykti apie 10. „Veiklos“ – tai sueigos, žygiai, stovyklos, renginiai ar kt. Taigi pirmoji ketvirčio sueiga bus planavimo sueiga, paskutinioji – apžvalgos, o likusias veiklas ketvirtyje galima išdėstyti pramaišiu kaitaliojant veiklas bendruomenėse ir laukinių įgūdžių gilinimą. Dešimties sueigų ketvirčio tinkamo pavyzdys:

Schemas autoriai LS jaunimo programos skyrius

SUEIGŲ PLANAVIMAS

(metodas kaip pritaikyti ir įtraukti vaikus)

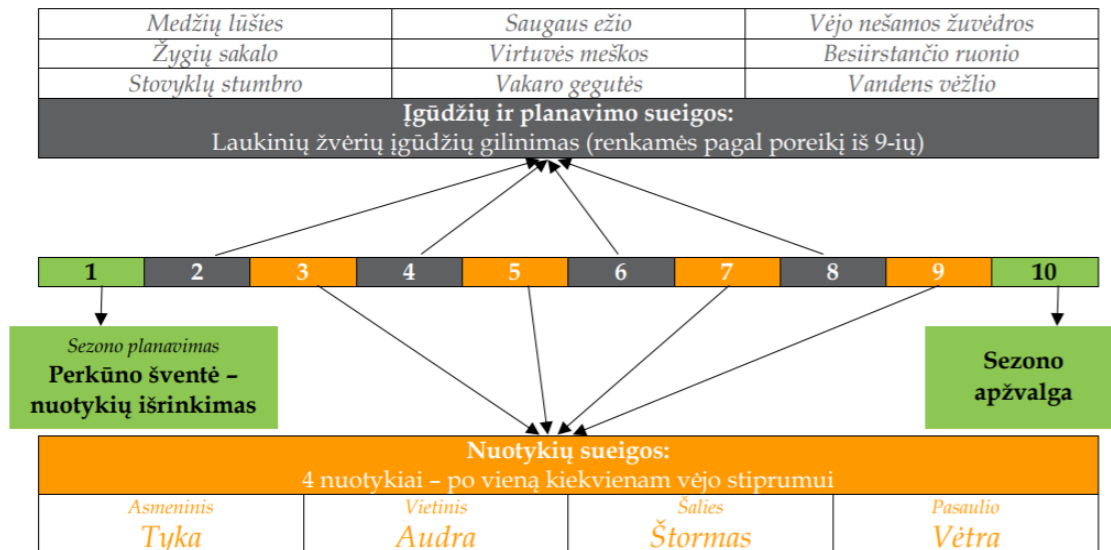
Kiekvienos sueigos metu vadovams taikant skautiškąjį metodą ugdymas kyla iš skautų asmeninės patirties, įgytos veiklos metu. Įtraukiant skautus į veiklos etapus – juos įgalinant – įgijamos stipresnės patirtys, o šias patirtis reflektuojant, ugdymas gilėja:

Veikla + Įgalinimas → Patirtys + Refleksija → Gilus ugdymas

Ketvirčio ciklo gairės yra pritaikytos kiekvienai amžiaus grupei:

Pažvelkime į jaunesniųjų skautų ketvirčio ciklo gaires

Kiekvienus jaunesniųjų skautų metus sudaro keturi vėjų atpūsti sezonai, sutampantys su metų laikais. Su vadovų pagalba vilkų gentys / bebrų valtyys organizuoja sezono planavimą, nuotykius ir apžvalgą. Per sezoną gauja įgyvendina keturis nuotykius – po vieną kiekvienam vėjo stiprumui. Tarp nuotykių sueigų vyksta laukinių žvėrių įgūdžių ir būsimo nuotyčio planavimo sueigos.

Schemos autoriai LS jaunimo programos skyrius

Įgūdžių ir planavimo sueiga -

Sueigą sudaro dvi dalys – aktyvioji (laukinių žvėrių įgūdžių ir žaidimų) dalis ir kūrybinė (nuotykių planavimo) dalis.

Laukinių žvėrių įgūdžiai ir žaidimai: -

Praktiškai išbandome ir stipriname įgūdžius, reikalingus žygiuose, stovyklose. Kaip užsirišti batus, kad jie patys neatsirištų? Ką daryti jei pasimečiau nuo gaujos? Kam man reikalingas peiliukas? Ar aš moku juo saugiai naudotis?

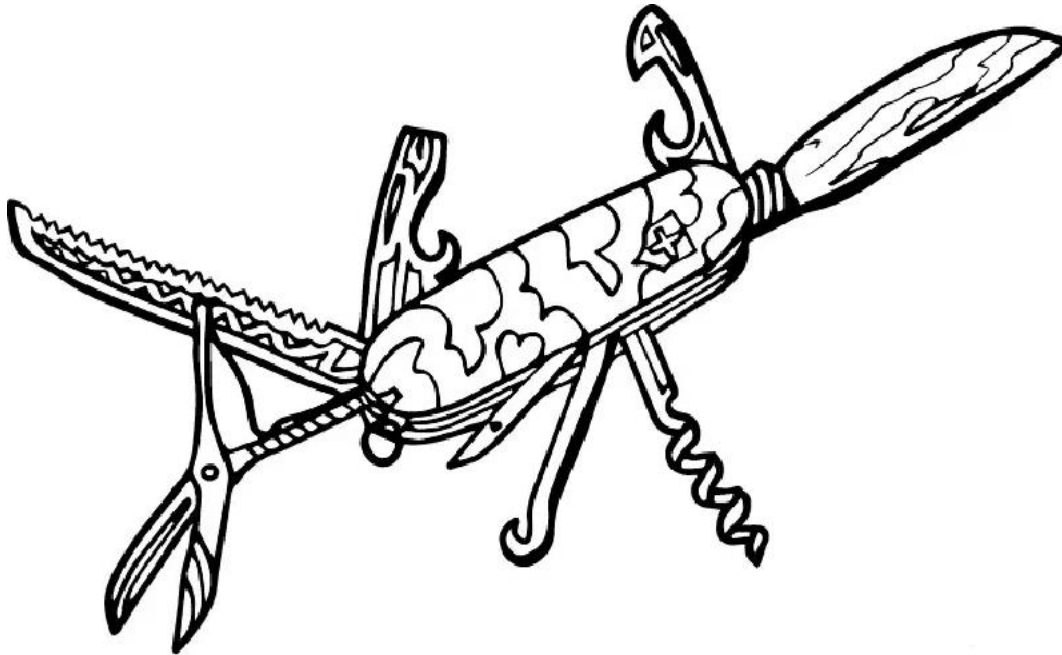
METODAS

Pasimokinkite kūrybiškai bei saugiai su vaikais naudotis peiliukais. Pirmiausiai galite paruošti skaidres ir pristatyti kokių peilių būna: virtuvinių, išlankstomų, didelių bei mažų ir kokius pagrinde naudojame stovyklose.

Pakalbėkite, kokią pirmąją pagalbą galima suteikti sau ir draugui įsipjovus. Sužaiskite ar suvaidinkite situaciją.

Pristatykite saugaus elgesio taisykles, kaip taisyklingai reikia laikyti bei perduoti peilį draugui, kuria kryptimi manevruoti. Svarbu paminėti, kad kiekvienas rankoje turintis peilį negali vaikščioti, bėgioti, lipti į medį, šokinėti, o turi sėdėti ramiai, palaikant metro atstumą nuo šalia esančių brolių ir sesių. Patys pademonstruodami gyvai leiskite ir vaikams pamėginti patiems. Įsivertinkite nuo 0 iki 10 taškų, kiek esate užtikrinti savo saugaus peilio naudojimu.

Taip pat galite piešti bei spalvinti. Įvairiausių spalvinimo paveikslėlių bei užduotėlių galite rasti Lauros Burokaitės „Skauto spalvinimo ir užduočių knygelėje“.

Paveikslėlio autorė Laura Burokaitė

Tokią sueigą galite pritaikyti esant žygyje ar stovykloje. Linkiu saugaus ir įdomaus laiko.

Nuotyčio planavimas: -

Atsakome į svarbiausius klausimus apie būsimą nuotyki – užpildome planą. Kokia bus nuotyčio eiga? Kur viskas vyks ir kaip ten nusigausim? Kokių priemonių reikės? Ką reikia pasiruošti iš anksto? Kiek viskas truks? Kaip visi įsitrauks? Kas bus sunkiausia?

Nuotyčio sueiga:

Sueigą sudaro dvi dalys – aktyvioji (nuotyčio) dalis ir išraiškos (apžvalgos) dalis.

Nuotykis:

Laikomės savo sudaryto nuotyčio plano, stengiamės išvengti pasitaikiusių kliūčių, į veiklą įtraukiame visos gaujos vilkus ir kartu patiriame didžiausią nuotyki!

Apžvalga:

Ką naujo sužinojau nuotykiu metu? Kas buvo smagiausia? Ką norėčiau papasakoti nedalyvavusiems? Kada galėsiu panaudoti tai, ką išmokau? Kaip nuotykis atspindi jaunesniųjų skautų įžodžio dvasią, šūkį, pošūkį?

Sezono apžvalgos sueiga

Sezonas apžvelgiamas šventinės sueigos metu. Gaujoje yra džiaugiamasi per sezoną įvykusiais nuotykiais, dalinamasi linksmiausiomis akimirkomis, stipriausiais įspūdžiais.

- 6-7 m. ir 7-8m.: apžvalgos klausimus kelia Akela ;
- 8-9m.: apžvalgos klausimus kelia Rakša.

Esminiai klausimai: kaip jaučiausi šį sezoną? ko išmokau? kas buvo sunkiausia? ką galime daryti geriau?

- 9-10m.: pakviečiami keli skautų amžiaus grupės vaikai ir jų vedlys. Klausimai keliami, remiantis raidos ugdymo(si) uždaviniais.

METODAS

Kad lengviau ir sklandžiau vyktų ketvirčio sueigų planavimas, prieš pačią sueigą būtina pasidaryti planą, kaip viskas vyks. Po ranka su savimi turėti vėjų kryptių ir sezonų aprašymus. Dar atsiranda ir vėjo stiprumo lygmenys. Kiekvieną lygmenį reikia pritaikyti sueigoms. Iš viso vieną ketvirtį sudaro 10 sueigų. Pati pirmoji yra planavimo sueiga. Pirmiausia per pirmąją sueigą vaikams reikia pristatyti kiekvieną vėją ir jų sezonus. Po pristatymų pasidaryti balsavimą ir išsirinkti kurią vėjo kryptį nori tyrinėti toliau.

Pavyzdinis ketvirčio sezonas:

Sausumos vėjas

Žygių sezonas

Pagal šią vėjo kryptį ir sezoną vilkai dabar gali improvizuoti ir siūlyti savo veiklas. Pirmiausia galima kiekvienam ant lapelių susirašyti ar nupiešti veiklas (vienas lapelis = viena veikla), kurios yra susijusios su žygių tematika. Gali būti tokių variantų: kuprinės susikrovimas, kompasas ir žemėlapis, pirmoji pagalba,

gamta ir gyvūnai, laužas ir daug kitų... Iš šių variantų dabar galima susidėlioti turimas veiklas pagal vėjo stiprumus, jų yra 4 (asmeninis – tyka, vietinis – audra, šalies – šturmas, pasaulio – vėtra).

Asmeniniam vėjo stiprumui skirtume kuprinės susikrovimą. Sueigos metu visi piešia reikalingiausias ir nereikalingiausias daiktus ir juos deda į kuprinę arba ne. Galima žaisti šaradas ir vaikams paruošti korteles su įvairiausiai daiktais, kuriuos turės atvaizduoti ir tokiu būdu nuspręsti ką reikia dėti į kuprinę žygio metu.

Vietiniam vėjo stiprumui į sueigą galima pasikviesti iš savo krašto sesę ar brolių, kurioje pristatytų ir papasakotų apie pirmąją pagalbą. Sueigos metu galima pasiplanuoti ir susidėti vaistinėlę.

Šalies vėjo stiprumui skirti sueigą apie Lietuvos miško gyventojus bei augalus (galima tam skirti dvi sueigas, vieną augalams, o kitą gyvūnams).

Pasaulio vėjo stiprumo sueigos metu išeiti į lauką ir pasivaikščioti savo mieste. Komandose pasimokinti naudotis žemėlapiu bei kompasu. Vadovai gali suorganizuoti ir paruošti orientacinį žaidimą ir pagal užuominas ir kompasą pagalbą vykdyti įvairias užduotis.

Jau galima sakyti suplanuotos 5 sueigos: planavimas ir 4 vėjo stiprumai. Per kitas sueigas tobulinami laukinių žvėrių įgūdžiai, jų yra 9. Pagal pasirinktą sezoną, toliau ir reikėtų tobulinti žygių šakalo laukinį įgūdį. Prisideda dar papildomos 4 sueigos. Pagal vaikų pasirinktas veiklas iš lapelių planuojamės tolimesnes veiklas.

Sueiga apie žygių planavimą. Jos metu mėginti savarankiškai vaikams susiplanuoti sau žygį, kur jie norėtų nukeliauti. Šiam žygio planavimui galima skirti 2 sueigas. Per pirmąją sueigą išsirinkti kur keliauti, kaip keliauti autobusu ar traukiniu, o gal tik pėsčiomis, kiek norima nužygiuoti kilometrų, o per antrąją sueigą susiplanuoti žygio tikslą. Pvz.: išmokti užsikurti laužą; pasigaminti filtrą ir išmėginti jį; aplankyti žymaus žmogaus gimtinę; patyrinėti gamtą ir panaudoti žinias iš sueigos apie gyvūnus ir augalus ir t.t. Kitose sueigose pasimokinti ir pasipraktikuoti prieš žygį laužų tipus ar filtro gamybą. Finalas yra išeiti savo suplanuotą žygį. Viso plano modelis:

Sueigų planavimas	Sueiga – kuprinės susikrovimas	Sueiga apie Lietuvos augalus	Sueiga apie Lietuvos gyvūnus	Sueiga apie pirmąją pagalbą	Žygio planavimo sueiga nr. 1	Žygio planavimo sueiga nr. 2	Sueiga apie laužų tipus	Žygis	Viso sezono apžvalga – ŠVENTĖ
-------------------	--------------------------------	------------------------------	------------------------------	-----------------------------	------------------------------	------------------------------	-------------------------	-------	-------------------------------

Tai yra tik mano pavyzdys kaip galima vaikams organizuoti veiklas kartu su vadovo pagalba. Jaunimo programa yra labai lanksti, tad skatinu išmėginti įvairesnio pobūdžio metodus, net ir savo kurtus.

SAUGI APLINKA

Nuotrauka iš asmeninio archyvo 2020m. pavasaris pav. „Pasitikėk manim“

Taisyklių kūrimas

Kaip susikurti taisykles?

Įtraukite vilkus į taisyklių kūrimą

Skirtingo amžiaus vaikai įvairiai suvokia ribas ir taisykles. Jaunesniųjų skautų amžiaus vaikai dar labiau kliaujasi suaugusiųjų nustatytais ribomis, nors jau nuo 6 metų amžiaus vaikai atpažįsta skirtį tarp teisinga ir neteisinga. Štai kodėl juos reikia įtraukti į taisyklių kūrimą.

Vadovo užduotis – sukurti erdvę ir būdus, kad skautai išmokyti patys nusistatyti taisykles sueigų, žygių ar stovyklų metu.

Aptarkite, kodėl taisyklės reikalingos

Aptardami taisyklių kūrimo reikalingumą, padedame vaikams suvokti jų svarbą ir funkciją. Galime naudotis įvairiais pavyzdžiais, tokiais kaip: krepšinio varžybų taisyklės, eismo taisyklės ir t.t. .

Kas yra teisinga/neteisinga ?

Jei vaikams sunku įsivaizduoti, kokios taisyklės būtų reikalingos draugovei, pateikite pavyzdžių, situacijų, kurios išprovokuotų diskusiją. Diskusija turėtų padėti suprasti koks elgesys yra teisingas, o koks ne.

Įsitikinkite ar visi supranta taisykles

Reikia išsiaiškinti, kaip kiekvienas skautas supranta taisykles. Pvz. Ką reiškia „kalbėkime po vieną“, „ateikime laiku“ ar „gerbkime vienas kito nuomonę“. Taisyklių kūrimo metu aptarkite ir išklauskite kiekvieną skautą, kaip jis interpretuoja taisykles.

Ribokite taisyklių skaičių

Kuo taisyklės yra glaustesnės ir suprantamesnės, tuo lengviau jas įsiminti ir laikytis. Užtenka iki 8 taisyklių.

Formuluokite taisykles kaip konkretų, o ne beasmenį kreipimąsi.

Pvz. : „ Išjunkime telefonus“, o ne „ Telefonai turi būti išjungti“.

Taisyklių matomumas

Pakabinkite jas matomoje vietoje, padarykite stovelį ant stalo ar įrašykite į draugovės/būrio metrašį.

Taisyklės yra nuolatinis jūsų vieneto darbo įrankis. Verta taisykles prisiminti reguliariai – ne tik tada, kai kas nors nusižengė. Sugrįžkite prie jų prieš kiekvieną išvyką, grįžus sueigauti po atostogų ir t.t. .

PATARIMAI IR IDĖJOS

Kaip įtraukti visus skautus į taisyklių kūrimą?

- Nupieškite kartu su vaikais tobulą sueigą. Išsiaiškinkite kaip ji turėtų atrodyt. Kas ką joje veikia? Kaip bendrauja? Kaip jaučiasi? Ko reikia tokios sueigos įgyvendinimui? Iš piešinio erdvės perkeltkite idėjas į taisyklių lapą jas įsivardindami žodžiais – taip gims nors viena vaikų sukurta taisyklė.
- Minčių lietaus metodas. Sueigos metu skirkite laiko minčių lietai porose, tada poras junkite į ketvertus, kuriuose reikėtų išrinkti ribotą reikalingiausių taisyklių skaičių. Apsitarus ketvertuose, junkite į aštuonetukus, kur taisyklių skaičių reikėtų mažinti. Galiausiai, sudėkite visas taisykles į vieną.

Paredaguokite ir surašykite plakate. Visi pasirašykite po taisyklėmis – vaikai jaučiasi labai įsipareigoję padėdami savo parašiuką.

- Žaiskite žaidimus. Galite įvairius žaidimus pritaikyti taisyklių kūrime. Šarados – jose galite sukurti situaciją, kuri padės suprasti kokias, tai taisyklė.

Nepamirškite – taisyklės turi skatinti elgesį, o ne drausti!

Kuo mažiau žodžių „negalima“, „draudžiama“. Užuoat nustačius taisyklę „Draudžiama vienam eiti prie vandens“, verčiau sukurkit „ Prie vandens einame tik lydimi vadovo“. Nors atrodo šių sakinių reikšmė tokia pati, bet siekiant ugdyti jaunas žmones skautiškais principais, reikėtų laikytis teigiamos, pozityvios visų taisyklių formuluotės.

Lygiai taip pat tvarką ir drausmę skautų veikoje reikėtų pirmiausia palaikyti skatinimais, o ne bausmėmis.

SKAUTŲ ISTORIJA

Nuotrauka iš asmeninio archyvo, 2020m. vasara, pav. „R. Baden Powellio portretas“

Skautiškoje bendruomenėje švenčiame mūsų įkūrėjo Roberto Baden Powellio gimtadienį. Tam, kad vilkai pilnai suprastų šios šventės reikšmę, pažintų skautiškas šaknis, svarbu supažindinti ir su mūsų istorija, skautybės pradžia. Čia rasite informaciją, su kuria, mano manymu, turėtų būti supažindintas kiekvienas jaunesnysis skautas bei jo vadovas.

Robertas Baden Powellis ir Mafekingo mūšis

Robertas Baden-Powell'is gimė 1857 m. vasario 22d. Londono priemiestyje. Vaikystėje atostogas leisdavo gamtoje: stovykladavo, keliaudavo, plaukiodavo. Tuomet išmoko statyti palapines, naudotis žemėlapiu, kompasu, kurti laužus, pasigaminti valgį. Šalia mokyklos, kurioje mokėsi, buvo didelis miškas. Ten išmoko laiptoti po medžius bei taip pasislėpti miške, kad niekas nepamatytų.

Baigęs mokyklą pasirinko karo meną ir vos sulaukęs devyniolikos tapo karininku ir iškeliavo į Indiją; vėliau į Afriką, kur už drąsą ir sumanumą buvo pramintas Baltuoju Vilku.

R. Baden-Powell'is 1899 m. pasižymėjo anglų – būrų kare: Mafekingo (Afrika) apsuptyje net 217 dienų nepasidavė, atlaikė priešų puolimą. Po šio karinio laimėjimo karalienė Viktorija suteikė jam generolo – majoro laipsnį; R. Baden-Powell'is buvo jauniausias generolas britų armijos istorijoje.

Skautybės idėja gimė Mafekingo apsupime: Roberto Baden-Powell'io vadovaujami berniukai puikiai atliko žvalgybos, ryšių, sanitarijos užduotis. Supratęs, jog berniukams Anglijoje reikia naudingos ir prasmingos veiklos, jis pradėjo kurti skautavimo gaires. Vaikams pritaikė karių-žvalgų ugdymo programą, papildydamas ją Amerikos indėnų gyvenimo detalėmis. Norėdamas įsitikinti, ar jo idėja gera, 1907 m. Brownsea saloje jis suorganizavo pirmą skautų stovyklą dvidešimčiai berniukų. Ši data laikoma skautų judėjimo pradžia.

Po stovyklos Robertas Baden-Powell'is išleido pirmą knygą skautams – „Skautybė berniukams“. Ji paplito visame pasaulyje. Idėja buvo tokia patraukli, jog berniukai, perskaitę knygą, patys bandė burti mažas skautų grupes, kurios stebėtinai greitai išplito visoje Europoje. 1910 m. prie šio judėjimo prisidėjo ir skaučių judėjimas, kurio gaires sukūrė R. Baden-Powell'io sesuo Agnes Baden-Powell.

1920 m. Londone surengta pirmoji pasaulinė skautų stovykla, kurioje Robertas Baden-Powell'is buvo paskelbtas pasaulio skautų šefu. 1929 m. už nuopelnus žmonijai Anglijos karalius Jurgis V Robertui Baden-Powell'ui suteikė lordo titulą.

1933 m. kelionėje laivu „Calgaric“ su 650 anglų skautų ir skaučių palyda Robertas Baden-Powell'is lankėsi Baltijos jūros šalyse.

Kaip šią informaciją pritaikyti vaikams. Žinoma, kad visa pateikta informacija nėra reikalinga, todėl svarbu atrinkti svarbiausius faktus bei įvykius. Smeigu metu galite pasinaudoti šio nuostabaus žmogaus knyga „Skautybė berniukams“. Po istorijos pasakojimo su vaikais galite apturėti viktoriną ar kitokio

pobūdžio apklausos formą, įtvirtinančią šią informaciją. (Viktorinos pavyzdį rasite 34 – 36 psl.)

Papildoma įdomi informacija vadovams:

Pasaulio skautų istorijos laiko juosta:

1899 m. Mafekingo mūšis.

1907 m. Pirmoji skautų stovykla.

1908 m. Išleista knyga „Skautybė berniukams“.

1910 m. Mergaitės oficialiai įtrauktos į skautišką veiklą.

1920 m. Pirmoji pasaulinė skautų stovykla.

1922 m. Įkurta tarptautinė „WOSM“ organizacija.

1986 m. Įkurti jaunesniųjų skautų vienetai.

2007 m. Pasaulinio skautų judėjimo šimtmetis.

Lietuvos skautų istorijos laiko juosta:

1918 m. Lapkričio 1 dieną įvyko pirmoji skautų sueiga.

1922 m. Įkurta Lietuvos jūrų skautų sąjunga.

1925 m. Lietuvos skautus globojo prezidentas A. Stulginskis.

1933 m. Lietuvoje apsilankė Robertas Baden-Powellis.

1940 m. Uždraustas skautų judėjimas.

1989 m. Atkurta Lietuvos skautų sąjunga.

2018 m. Lietuvos skautų judėjimo šimtmetis.

STOVYKLAUTOJO ŽINOVAS

Nuotrauka iš asmeninio archyvo, 2018. ruduo

Dažniausiai į stovyklas bei žygius kuprines sukrauna tėvai, bet sueigos metu vadovas gali aptarinėdamas šį sąrašą raginti vaikus kartu su tėvais rinktis daiktus. (Sueigos idėjos pavyzdį, kaip susikrauti kuprinę rasite 19 psl.)

Būtiniausių daiktų sąrašas

Vaikams reikės...

Striukės arba
neperšlampamo
apsiausto

Kepurės

Megztinio

Marškinių/ marškinėlių

Atsarginių kelnių

Šortų

Apatinių kelnaičių

Maudymosi kelnaičių/
kostiumėlio

Kiekvienai dienai
naujų kojinių

Poros atsarginių batų

Dubenėlio

Puodelio

Šaukšto/šakutės

Peilio

Gertuvės

Dantų šepetėlio ir
pastos

Rankšluosčių

Tualetinio popieriaus
arba servetėlių

Siūlų ir adatų

Žibintuvėlio

Laikrodžio

Degtukų

Kuprinės

Pastovyklės įsikūrimas

Visada vaikams reikia atsakyti į klausimus: Kas? Ko? Kam?/Kodėl? Kaip?
Pabandykime tai paaiškinti:

Ko reikia pastovyklės įsikūrimui?

Reikia:

Kirvio

Pjūklo

Kaip naudotis kirviu ir pjūklu? Kam gi jis reikalingas?

Naudodamiesi šiomis priemonėmis pirmiausiai vadovai praveda vaikams saugaus elgesio taisykles ir pasakoja, kaip jie turi su jais elgtis. Svarbu nesusižeisti, nesužeisti šalia esančio bei negadinti inventoriaus. Be kirvio ir pjūklo negalėsime pasiruošti laužams malkų bei pasistatyti reikiamų statinių. Svarbu, kad visada kirvis būtų naudojamas TIK esant šalia vadovui. Nusistatykite kirvio naudojimo taisykles. Pvz.: kirvį laiko bei naudoja tik vienas vaikas; kirviu naudojasi tik kelių metrų atstumu nuo kito vaiko ir esant šalia vadovui.

Tento

Kam gi tas tentas?

Lyjant lietui ar plieskiant saulei būtina apsauga, o geriausias būdas tai padaryti – pasikabinti ir tvirtai prisirišti pastovyklėje tentą. Po tentu parengti laužui vietą ir pasidaryti sau zoną, kur galima būtų sėdėti, žaisti ar net miegoti.

Laužavietės

Kam ta laužavietė?

Laužavietė skirta laužui saugiai degti. Būtinai taisyklingas įsirengimas, kad neužsidegtų miškas ar pats vaikas. Nusistatykite kartu laužo taisykles. Pvz.: Laužavietė visada būna tvarkingai apdėliota akmenimis; kas į laužą įeina daugiau niekada nebeįeina (pagaliukų deginimas ir nešiojimas į kitą vietą gali sukelti gaisrą); deginti tik medieną.

Laužai (laužų tipai)

- „Piramidės“ laužas – duoda aukštą liepsną.
- „Šulinio“ laužas – duoda žemą ir plačią liepsną.
- Žvaigždės laužas – tinka ilgam laikui ugnį palaikyti, nereikalauja nuolat dėti šakų, užtenka tik pastūmėti degančius pagalius į centrą.
- Polinezinis laužas – nedaug įkastas į žemę tampa nepastebimu ir duoda daug žarijų. Lyjant virš jo galima statyti pašiūrę.

Virvių ir špagato

Kam mums to reikia?

Be virvių ir špagato negalėsime įsirengti savo stovyklavietės. Ir taip pat negalėsime pasidaryti žaidimų zonos.

Būtiniausi statiniai

Trikojis

Indauja

Malkinė

Idėjos žaidimų zonai

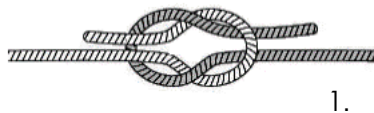
Vaikų pastatyta bazė

Bokštelis medyje – vadovų pastatytas

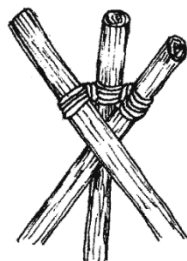
Supynės

Reikalingi mazgai

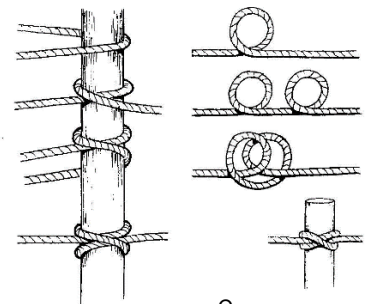
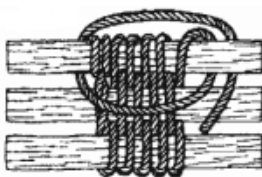
1. Tikrasis mazgas
2. Piemenų mazgas
3. Trikojo mazgas

1.

3.

2.

ŽYGIAI

Nuotrauka iš asmeninio archyvo, 2020m. vasara

Pasiruošimas žygiui

Ilgesniam žygiui reikia gerai pasiruošti, parinkti kelionės tikslą ir maršrutą, susipažinti su vietovės istorija, geografija. Po to apskaičiuojamos išlaidos, parenkama apranga ir reikmenys, sudaromas kelionės planas bei pasidalinama darbais ar pareigomis.

Ir vaikai gali suorganizuoti sau žygi su pagalba. Svarbu pateikti įvairų kelionių sąrašą. Kelionės tikslą gali nuspręsti savarankiškai, kartu pasitarę su vadovais. Pavyzdžiui :

Vieta	Transportas	Žygio trukmė	Lankomi objektai	Veikla (Tikslas)	Kilometrai
Kernavė	Autobusu	1 diena (ryte išvykti – vakare grįžti)	Piliakalniai, Kernavės stovyklavietė, muziejus	Nueiti iki stovyklavietės pėsčiomis ir ten pasigaminti pietus. Grįžti į Kernavę ir aplankyti muziejų. Tikslas – sutvarkyti aplinką	~10 km
Trakai	Traukiniu	1 arba 2 dienas (išvykti šeštadienį ir grįžti sekmadienį)	Trakų pilis, Šokolado fabrikas	Apsilankyti šokolado fabrike, nuvykti į Takų pilį. Tikslas – istorinės žinios. (Susirasti nakvynės vietą.)	~ 10 km

Vilnius	Pėsčiomis	4-5 val.	Neries regioninis parkas (Karoliniškės)	Tikslas – pažinti Lietuvos gamtą bei paukščius.	~ 7 km
---------	-----------	----------	---	---	--------

Šiltesnėmis oro sąlygomis galima vaikams pasiūlyti žygiuoti miško takeliais ir likti nakvoti stovyklavietėje arba įsirengti stovyklavietę patiems. Tam reikės pionerijos žinių norint įsirengti stovyklavietę (panaudokite informaciją iš skyrelio „Stovyklautojo žinovas“).

Svarbu:

Drabužiai

Batai

Kuprinė

Indai

PRIEDAI

Nuotrauka iš asmeninio archyvo, 2019m. žiema, pav. „Atrakcija“

Mano siūlomos įvairios veiklos žygio ar stovyklos metu, kurias galite išmokyti savo vaikus laisvu laiku arba tai gali būti jūsų žygio vienas iš tikslų. Čia rasite žaidimų, užduotėlių, idėjų sueigoms ar žygiams, dainų bei šūkių.

Orientavimasis vietovėse

- Pagal kompasą

Padėkite kompasą ant ištiesto kairės rankos delno ir palaukite, kol nustos judėti rodyklė. Sukdami kompaso dėžutę, tamsųjį rodyklės galą nustatykite ties raide N. Tamsusis rodyklės galas rodyš šiaurę, o šviesusis – pietus. Žiūrint į šiaurę, kairėje bus vakarai, o dešinėje – rytai.

- Pagal šiaurinę žvaigždę

Jeigu stovėsi atsigręžęs veidu į ją, priekyje bus šiaurė, už nugaros – pietūs, dešinėje – rytai, kairėje – vakarai. Šiaurinę žvaigždę galima surasti taip: pirmiausiai sueškokite Didžiųjų Grįzulo Ratų žvaigždyno. Jis atrodo kaip didelis vežimas su rodikliu. Šį žvaigždyną sudaro septynios ryškios žvaigždės. Mintyse išveskite tiesę per dvi kraštines žvaigždes, sudarančias „vežimo“ galą, atidėkite šioje tiesėje atkarpą, penkis kartus ilgesnę už nuotolį tarp šių dviejų žvaigždžių. Tiesės gale bus Šiaurinė žvaigždė, esanti Mažųjų Grįzulo Ratų rodiklio gale.

- Pagal saulę

Mūsų geografinėje platumoje saulė 7 val. Ryto apytikriai būna rytuose, 10 val. – pietryčiuose, 16 val. – pietvakariuose, 19 val. – vakaruose.

- Pagal laikrodį

Padėkite laikrodį ant ištiesto delno taip, kad valandų rodyklė būtų nukreipta į saulę. Kampą tarp valandų rodyklės ir krypties į skaičių „1“ padalykime pusiau. Linija, dalijanti šį kampą į dvi dalis, rodys pietus.

- Pagal šešėlį

Matuoti pradėdame maždaug valandą prieš vidurdienį, pavyzdžiui, sustojus pietų. Apie įsmeigtą lazda (1-1,5 metro virš žemės) apibrėžiamas apskritimas, kurio spindulys – lazdos šešėlis. Šešėlio galas, liečiantis apskritimą, pažymimas. Po 2-3 valandų šešėlio galas pasiekia kitą nusibrėžto apskritimo tašką. Vidurys tarp dviejų pažymėtų taškų ir lazda sudaro liniją šiaurė – pietūs.

- Kiti požymiai -

- Didelių akmenų apsamanojusi pusė būna atgręžtus į šiaurę.
- Dirva drėgnesnė po šiauriniu akmenų kraštu ir sausesnė po pietiniu.
- Spygliuočių šiaurinė pusė labiau samanota, o pietinė – daugiau dervuota.
- Atskirai stovinčių medžių laja iš pietų pusės tankesnė.
- Beržo tošis iš pietų pusės šviesesnė ir ne taip suskilusi.
- Skruzdėlynai visuomet yra pietinėje medžio pusėje.
- Saulėgrąžų žiedai visuomet seka saulės judėjimą ir niekad neatsigręžia į šiaurę.

Koks oras bus rytoj? (kaip nuspėti, kokie bus orai)

- Pagal vėją ir debesis

Jei plunksniniai debesis plaukia iš vakarų taip greitai, kad jų judėjimą lengva pastebėti akimi – oras pablogės (sustiprės vėjas, bus kritulių).

Jei smarkiai krintant slėgiui vėjas stiprėja beveik nekeisdamas krypties – reikia laukti laikinai ramaus oro, o paskui pakils vėjas arba audra iš priešingos pusės.

Jei kamuoliniai debesis vakarop neišsisklaido ir nedingsta – oras pablogės ir bus lietaus.

Jei kamuoliniai debesys didėja ir įgauna didžiulių kalnų pavidalą, o pastovus vėjas nepučia – reikia laukti perkūnijos ir lietaus.

Jeį pavasarį, vasarą ir rudens metu dieną pastebimi atskiri debesys, o vakarop jie dingsta – bus giedra ir sausas oras.

Jeigu buvo giedra, vėjas kelias dienas iš eilės buvo tos pačios krypties, o paskui staiga pasikeitė – galima laukti oro pakitimų ir kritulių.

Jeį iš ryto giedra, bet 10val. atsiranda lengvų kamuolinių debesų, didėjančių iki 14 – 15 val. ir vėl išnykstančių, tai vakarop bus giedra.

Jeį dieną giedra, bet pavakarę debesys ima tirštėti ir storėti – oras pasikeis ir bus lietaus.

Jeį naktį ramu, o iš ryto kyla vėjas, stiprėjantis iki pusiaudienio ir vėl nurimstantis vakarop, tai ilgai bus giedras ir sausas oras.

Jeį vėjas į pavakarę stiprėja – beveik visada sulaukiama ilgalaikių kritulių arba audros.

- Pagal gyvūnus

Bitės, vapsvos anksti rytą skraido prieš giedrą. Jeį bitės iš avilio neskrenda ir ūžia arba skraido tik aplink jį – lietus, bus audra arba stiprus vėjas.

Gyliai prieš audrą ir lietų būna ypatingai įkyrūs.

Karkvabalčiai savo skraidymo periodu (nuo balandžio pabaigos iki birželio pradžios) prieš gražų orą skraido iki vėlyvos nakties.

Katės prieš blogą orą ypač stropiai „prausiasi“

Kregždės prieš gražų orą skraido aukštai, o prieš lietų – pažeme arba sparnais liedsamos vandens paviršių.

Kurmis prieš lietų verčia aukštesnius kurmiarautius, nes sliškai tuomet šliaužia arčiau žemės paviršiaus.

Rupūžės medžioti išsirengia tik saulei nusileidus. Jeigu jos iš savo slėpynių išlenda dieną ir rėplinėja keliais – bus lietaus.

Skruzdėlės išneša savo leliukes į skruzdėlyno paviršių, į saulės atokaitą, o prieš lietų jas suneša į skruzdėlyno gilumą.

Varlės daug kvarkia prieš gražų orą.

Varnos prieš lietų neramiai skraido ir daug krankia, o prieš gražų orą tupi medžių viršūnėse ir tyliai kranksi.

Vorai prieš gražų orą stropiai mezga tinklus, o prieš lietų ilsisi.

Jeigu žuvis per giedrą plaukioja arti vandens paviršiaus ir šokinėja iš vandens – lis arba bus audra. Jeigu prie ežero jaučiamas stiprus žuvies kvapas – bus lietaus.

- Kiti požymiai

Didelė rasa – gero oro ženklas.

Jei naktį miške žymiai šilčiau negu laukuose – bus giedra.

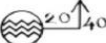

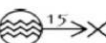
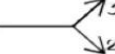

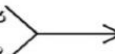

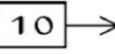

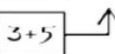

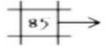
Jei vakare ar naktį kopdamas į kalvą jauti, kad eini į šiltesnį orą – bus giedra.

Nepaprastai stiprus žvaigždžių mirgėjimas – artėjančių kritulių ženklas.

Jei aušra labai raudona – gali būti kritulių.

Jei saulei nusileidus giedrame danguje vakaruose ilgai matyti beveik balta sidabrinė žara, be jokių ribų - ilgą laiką bus giedra.

Sutartiniai kelio ženklai

	Eik šiuo keliu		Tiltas
	Skubėk		Lauk manęs čia
	Eik atsargiai		Geriamas vanduo už 50 žingsnių
	Stok		Geriamas vanduo (20 žingsnių pirmyn, keturiasdešimt kairėn)
	Šiuo keliu neik		Nėra vandens
	Grįžk		Negeriamas vanduo
	Išsiskyrimas (trys nuėjo kairėn, du dešinėn)		Viskas gerai
	Susitikom		Pavojus
	Paslėptas laiškas		Piktas šuo
	Paslėptas laiškas (trys žingsniai tiesiai, penki kairėn)		Kelias į stovyklą
	Išėjau namo (eik namo)		Prieš stovyklą

Morzės abecelė

A	. -	O	- - -
B	- . . .	P	. -
C	- . - .	Q	- - . -
D	- . .	R	. - .
E	.	S	. . .
F	. . - .	T	-
G	- - .	U	. . -
H	V	. . . -
I	. .	W	. - -
J	. - - -	X	- . . -
K	- . -	Y	- . - -
L	. - . .	Z	- - . .
M	- -		
N	- .		

Testas žinioms patikrinti (testas parengtas Kregždučių draugovės vilkėms, galima keisti klausimų pobūdį)

1. Kas yra skautų įkūrėjas?

- Robin Williams
- Robert Baden – Powell
- Raganius

2. Kada vyko pirmoji skautiška stovykla pasaulyje?

- 2000 m.
- 1907 m.
- 2010 m.

3. Kiek mergaičių buvo pirm. stov.?

- 0
- 30
- 60

4. Kada skautybės idėja atvyko į Lietuvą?

- Neseniai
- Prieš šimtą metų
- Prieš penkiasdešimt metų

5. Kuris Lietuvos prezidentas - skautų šefas 1930 m.?

- Dalia Grybauskaitė
- Edvardas Grygas
- Antanas Smetona

6. Pasaulyje skautų yra virš

- 31 milijonų
- 15 milijonų
- 5 milijonų

7. Kiek astronautų skautų vaikščiojo po mėnulį (iš viso ant mėnulio nusileidę buvo 12)?

- 0
- 2
- 11

8. Pažymėk Vilniaus krašto tuntus

- Kernavės
- Skaisčio
- Brolijos
- Vingio
- Panemunės

9. Pažymėk savo draugovės pavadinimą

- Vilkės
- Musės
- Kregždutės

10. Skautų šūkis:

- Dievui, Tėvynei ir Artimui!
- Dievulėliau, duok stiprybės
- Lenk medį, kol jaunas

11. Pažymėk teisingą atsakymą

- Vilkas visada stengiasi būti geras.
- Vilkas visada neklauso vyresniųjų.
- Vilkas pirmiau pagalvoja apie kitus, o tik vėliau apie save.
- Vilkas visada globoja vyresnius.
- Vilkas visada daro geruosius darbelius.

12. Kokios spalvos yra jaunesniojo skauto kaklaraištis?

- Pilkas
- Oranžinis
- Žalias

13. Nupiešk Lietuvos skautijos lelijelę:

Gražių dainelių daug girdėjau...

Skautai be dainų, kaip namai be stogų. Dainuokime visur ir visada!

LAUŽAI LIEPSNOJA

Laužai liepsnoja vakaruos
Pietuose, šiaurėj ir rytuos,
Nuo jų lietuviška daina
Aplėks pasaulį keldama

Tad aukim skautiška, lietuviška dvasia,
Žygiui ruoškimės su šypsniu ir daina,
Kurt laužų prie Baltijos,
Tarp girių Lietuvos

Ižiebę Vilniaus kalvose
Skautybės ugnį širdyse,
Vis nešam vėliavą aukštai
Nors ir toli gimti namai

Tad aukim skautiška, lietuviška dvasia,
Žygiui ruoškimės su šypsniu ir daina,
Kurt laužų prie Baltijos,
Tarp girių Lietuvos

Nei vandenynai nei kalnai
Negal atskirti mūs ilgai,
Nuo skautų laukiančių miškų,
Tėvų sodybų ir laukų

Tad aukim skautiška, lietuviška dvasia,
Žygiui ruoškimės su šypsniu ir daina,
Kurt laužų prie Baltijos,
Tarp girių Lietuvos

Kibirėlis

Kai aš mažas genijus buvau
Su mergiotėm dar nedraugavau
Sutikau aš vieną kieme
Ir pamilau jos kibirą

Pried.

Nai nanai kibirėlis tai žalias
Nai nanai traukia akį man
Nai nanai sakiau myliu ją
Nai nanai, o iš tikro tai ne

Susitikdavom mes kieme
Žaisdavom net alibaba
Kibirėlio troškau jos
O ji kvailelė-meilės tikros

Pried.

Truko mūsų abiejų kantrybė
Išsiskyrėm verkdami
Kibirėlį gavau kaip suvenyrą
Meilės tikros – negavo ji

Pried.

Visa tai truko visai neilgai
Nusibodo man tie kibirai
Susitikom mes vėl kieme
Atidaviau jai kibirą - ir mes vėl drauge

Pried.

Kernavės tunto himnas

Kernius valdė čionais
Kernavėje senai
Laužus čia kūreno
Nuostabiausių kalvų,
Suvilioti tikrai
Dabar skautai čia čia čia gyvena!

Pried.

Ei, stovykla Kernavėje
Būki su mumis
Tu mūsų dvasia
Dainos, darbas ir mes patys
Būsim tavo nuolankūs tarnai
Hey hey hey hey

Išklausyk pašau
Skautų paslaptys čia
Mes juk tavo vaikai
Tvirtą įžodį mes,
Duosime Tau
Kad visuomet mes budėsim
Šičia!

Pried.
Ei, stovykla Kernavėje
Būki su mumis
Tu mūsų dvasia
Dainos, darbas ir mes patys
Būsim tavo nuolankūs tarnai
Hey hey hey hey

Šūkiiai

Dažniausiai po kiekvienos dainos ar patikusio pasirodymo visi drauge šaukiame šūkius, taip padrąsindami savo draugus, štai keletą šūkių:

Kumpis, dešra, sumuštinis – pasirodymas rinktinis!

Sesytės, sesytės – bravo mergytės!

Pipirai, pipirai – bravo vyrai!

Čiko riko, čiko riko – mums labai labai patiko!

NAUDOTA LITERATŪRA

<https://mano.skautai.lt/uploads/media/2312/ls-jaunimo-programa-gaires-vadovui.pdf>

<https://mano.skautai.lt/uploads/media/2310/ketvirčio-planavimo-idejos-vilkai.pdf>

<https://mano.skautai.lt/uploads/media/2108/roberto-baden-powellio-gyvenimo-istorija.pdf>

<https://mano.skautai.lt/uploads/media/2400/nes-svarbu-leidinys-maketavimui-print.pdf>

Naudinga literatūra žinioms bei idėjoms:

<https://mano.skautai.lt/uploads/media/2104/skautybe-berniukams-en.pdf>

<https://mano.skautai.lt/uploads/media/2106/ugdomeji-uzsiemimai-jaunesniesiems-skautams-7-11-m.pdf>

<https://mano.skautai.lt/uploads/media/2103/skautu-vadovui-robert-baden-powell.pdf>